

רשומות

הצעות חוק

13 באוקטובר 1999

2821

ג' בחשון התש"ס

עמוד

2

הצעת חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-1999

תיקונים עקיפים:

פקודת האגודות השיתופיות

פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938

פקודת התעבורה

חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961

חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965

חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968

חוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969

חוק הרשויות המקומיות (ערו על קביעת ארנונה כללית), התשל"ז-1976

חוק העונשין, התשל"ז-1977

חוק העתיקות, התשל"ח-1978

חוק העמותות, התש"ס-1980

חוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984

חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

חוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998

מ ב ו א

מטרת החוק המוצע להוות מנגנון להעברת סמכויות מכית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק (להלן – בג"צ) לבתי המשפט המחוזיים, אשר בדונם בענינים אלה יישבו כבית משפט לענינים מינהליים (להלן – בית משפט לענינים מינהליים). החוק בא להבטיח כי ההעברה תיעשה בצורה הדרגתית ומבוקרת ותוך שמירת ייחודו של המשפט המינהלי, המהותי והדיוני, כפי שעוצב וגובש ברין ובפסיקתו רבת השנים של בג"צ. החוק המוצע מיועד גם לרכז בבתי המשפט לענינים מינהליים את השיפוט בענינים מינהליים המצויים כבר כיום בסמכותם של בתי המשפט המחוזיים – הן כערכאה ראשונה, כגון: עניני מכרזים, תכנון ובניה ועוד, והן כערכאת ערעור על החלטות של ועדות ערר וגופים מעין שיפוטיים אחרים. כמו כן מוצע כי בית משפט זה ידון גם בתובענות מינהליות.

בג"צ הוא הערכאה השיפוטית שבידה הפקיד המחוקק, עד עתה, את עיקר התפקיד של ביקורת שיפוטית על פעולות רשויות השלטון למיניהן – השלטון המרכזי, השלטון המקומי, תאגידים סטטוטוריים, טריבונאלים שיפוטיים וכל גוף אחר הממלא תפקיד ציבורי על פי דין, לרבות, במידה מוגבלת, הכנסת.

מבחינה ענינית אין לכאורה עוד הצדקה למצב הייחודי בישראל, לפיו בית המשפט העליון משמש כערכאה ראשונה בענינים מינהליים. מודל יוצא דופן זה מקורו בשיקולים ובאילוצים שבעבר ואשר אין להם לכאורה עוד צירוף כיום, כמפורט להלן.

מצב דברים זה גם יוצר עומס רב ביותר על בית המשפט העליון, המשמש גם כבית משפט לערעורים פליליים ואזרחיים. עומס זה מכביד מאוד על עבודת בית המשפט העליון וגורם לכך שמשך הטיפול בהליכים שלפניו מתארך.

במהלך השנים ננקטו פעולות שונות להקלת העומס המוטל על בית המשפט העליון, ובכלל זה – שינויים בסדרי הדין, הגדלת מספר השופטים, וכן העברה של מקצת מסמכויותיו כבג"צ לבתי משפט אחרים. העברה זו נעשתה בחלקה בחקיקה נקודתית, כגון: בעניני עתירות אסירים, נכים, ומוניות; ובחלקה בדרך של פסיקה, כגון: בעניני מכרזים ובעניני תכנון ובניה (העברת עניני תכנון ובניה עוגנה לאחר מכן בחקיקה).

המודל הישראלי של ריכוז סמכות הביקורת השיפוטית על מעשי השלטון בידי בית המשפט העליון גובש למעשה בתקופת השלטון הבריטי בארץ ישראל. השם "בית המשפט הגבוה לצדק" הוא כשם ערכאת השיפוט באנגליה אשר מוטמכת לדין, בין היתר, בעתירות בענינים מינהליים (The High Court of Justice), אלא שבאנגליה, להבדיל מישראל, אין זה בית המשפט העליון, כי אם בעיקרו, בית משפט של ערכאה ראשונה, שפסקי הדין שלו נתונים לערעור בפני ה־ Court of Appeals, ובפני ה־ House of Lords.

בארה"ב נדונים ענינים מינהליים בפני בתי המשפט הכלליים בכל הערכאות. במדינות יבשת אירופה, כגון גרמניה וצרפת, קיימת מערכת נפרדת של בתי משפט מינהליים, של כמה ערכאות, אשר להם הסמכות הייחודית לדין בעתירות נגד רשויות השלטון.

באמצעות מודל זה ביקש השלטון המנדטורי הבריטי להבטיח כי הביקורת השיפוטית על פעולותיו תיעשה רק על-ידי בית המשפט העליון, שהיה מורכב, ברובו, משופטים בריטיים, להבדיל מבתי המשפט הנמוכים יותר בהם כיהנו שופטים מקומיים. לפיכך, בקובעו

את סמכויות בתי המשפט בארץ ישראל העניק המחוקק הבריטי, בסימן 43 לדבר המלך במועצה, 1922, לבית המשפט העליון את הסמכות הייחודית ליתן צווים פרוגטיביים המכוונים נגד השלטון.

מצב זה נשמר גם עם הקמת המדינה בהתאם להוראות רציפות הדין. אולם גם לאחר מכן, בשנת 1957, כאשר נחקק חוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, שהסדיר את המבנה והסמכויות של בתי המשפט בישראל, לא שונה תפקידו הייחודי של בג"צ, אלא שבשלב זה ניתן לכך צידוק אחר, כפי שהסביר בית המשפט העליון בפסק-דין משנת 1966:

"רצה המחוקק הישראלי, וכן רצה גם קודמו המחוקק המנדטורי, כי ענינים מסוג זה, שהם על פי רוב מן הענינים העומדים ברומו של עולם, יידונו בפני בית משפט מיוחד, בעל קואליפיקציה משפטית גבוהה וסמכות מוכרת, שידון בהם בערכאה ראשונה ואחרונה, על יסוד תצהירים ותצהירים שכנגד, תוך קיצור וריכוז מקסימלי, ללא אפשרות של עינוי דין על ידי בקשות ביניים מטרידות וערעורי סרק."

(ע"א 55/66 ראש המועצה המקומית אשדוד נ' אורן, פ"ד כ(4) 841, 847)

בשנת 1984, עיגן המחוקק את סמכויות בית המשפט העליון בחוק יסוד: השפיטה, לרבות סמכויותיו כבג"צ, בנוסח זהה לזה שהיה בחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, בעוד סמכויות שאר בתי המשפט נותרו במסגרת חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984.

הסוגיה של העברת סמכויות מבג"צ לבתי המשפט הכלליים נדונה ונבחנה כמה פעמים בעבר בפורומים שונים. ראו, למשל, דו"ח הועדה לעניני רשויות מעין-שיפוטיות, 1975, ודו"ח הועדה לבדיקת המבנה והסמכויות של בתי המשפט, 1980.

הועדה לבדיקת המבנה והסמכויות של בתי המשפט, בראשות נשיא בית המשפט העליון דאז, השופט מ' לגרדי, בחנה באופן מקיף חלופות שונות להקלת העומס מבית המשפט העליון.

הועדה המליצה, בין היתר, על הקמת מחלקות לענינים מינהליים בבתי המשפט המחוזיים אשר ידונו בענינים שיועברו אליהם מבג"צ. כמו כן קבעה הועדה, לענין סדרי הדין, כי צורת הדיון בבג"צ המאופיינת במהירות וביעילות תישמר בעיקרה גם בבית המשפט המחוזי. לענין ייחוד השופטים קבעה הועדה כי:

"הקמת מחלקה זו תאפשר התמחות השופטים בענינים שבתחום המשפט המינהלי וכן יהיה מקום, בעת מינוי שופטים, להביא בחשבון, אם המועמד עשוי לפי הכשרתו הקודמת לתרום תרומה מיוחדת לעבודת המחלקה הזאת. אבל מינויו של שופט יוסיף להיות בבית המשפט המחוזי בתור שכזה." (שם) בעמ' 29

המלצה זו של הועדה לא הגיעה לכלל יישום.

הצעת חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התשנ"ז-1997, בנוסחה המקורי (ראה להלן), הוצגה בפני הועדה לבדיקת מבנה בתי המשפט הרגילים, אשר סמכה את ידיה על המודל המוצע, של העברה הדרגתית ומבוקרת של סמכויות מבית המשפט העליון לבית המשפט המחוזי והקמתם של מדורים לענינים מינהליים בבתי המשפט המחוזיים (ראה עמ' 77-82 לדו"ח הועדה לבדיקת מבנה בתי המשפט הרגילים, אוגוסט 1997).

מאחר שבעיית העומס בבג"צ, אשר היתה התמריץ העיקרי ליוזמות האמורות, לא פחתה, ובהעדר פתרון תחיקתי כולל, החל תהליך לא מבוקר של העברת סמכויות מבג"צ לבתי המשפט הכלליים, בעיקר בדרך של פרשנות וחקיקה שיפוטית.

תחילה נעשה הדבר באופן עקיף על ידי הרחבה של ההלכות בדבר סמכות מקבילה של בתי המשפט האזרחיים לדון בענינים מינהליים בדרך של פסקי-דין הצהרתיים, ובדבר דואליות נורמטיבית, ובהמשך לכך אף באופן ישיר, בסוגיות שלמות: עניני מכרזים (בג"צ 991/91 פסטרנק נ' שר הבינוי והשיכון, פד"י מה(5) 50) ועניני תכנון ובניה (בג"צ 4306/93 חלפון נ' הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, פד"י מז(4) 37; בג"צ 1921/94 סוקר נ' הועדה לבניה למגורים, פד"י מח(4) 237).

העברת סמכויות מבג"צ לבתי המשפט המחוזיים ולבתי משפט השלום (להלן – בתי המשפט הכלליים) בדרך של פסיקת בית המשפט העליון מעוררת בעיות מעשיות, הנובעות מחוסר היערכות מוקדמת של המערכות הנוגעות בדבר, כמו גם קשיים עיוניים לא מבוטלים (ראו, למשל: פרשת סוקר הנ"ל, בעיקר בפסק דינו של השופט חשין). העברת סמכות השיפוט לבתי המשפט הכלליים, הדנים בענינים אלה בהליכים אזרחיים, כרוכה מטבע הדברים גם בטשטוש מאפייניו המהותיים והייחודיים של המשפט המינהלי, שעוצב וגובש לאורך עשרות שנות פסיקתו של בג"צ.

מאחר שהכל מסכימים כי העברת סמכויות בדרך של פסיקה אינה הדרך הרצויה והמועדפת, ומאחר שרצוי לרכז את השיפוט בענינים מינהליים בבית המשפט המחוזי, במסגרת מחלקה מיוחדת לכך, מוצע כזה חוק אשר יקבע את העקרונות, ההסדרים והמנגנון להעברת סמכויות בצורה הדרגתית ומבוקרת, ובו ייקבע, כי בתי המשפט המחוזיים יוסמכו לדון בענינים מינהליים שיפורטו בתוספות לחוק.

ממועד כניסת החוק לתוקפו ירכזו הדיון בעתירות מינהליות, בערעורים מינהליים ובתובענות מינהליות בענינים המנויים בתוספות לחוק בבית משפט לענינים מינהליים בלבד. הליכים אשר הוגשו טרם מועד זה ימשיכו עד לסיומם. בשלב זה מדובר על יצירת מהורים מינהליים בבתי המשפט המחוזיים בלבד. בשלב מאוחר יותר תיבחן האפשרות להקים מדורים מינהליים גם בבתי משפט שלום.

הצעת חוק זו באה במקום הצעת חוק שהוגשה לכנסת ה-14 בינואר 1997 (הצ"ח 2570, עמ' 102) באותו נושא. ההצעה עברה קריאה ראשונה, נדונה דיונים ממושכים בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת ואושרה לקריאה שניה ולקריאה שלישית. אולם הממשלה משכה את הצעת החוק טרם הקריאה השלישית עקב הסתייגויות שהתקבלו להצעת החוק בקריאה השניה ואשר לא התיישבו עם מהותו ותכליתו של החוק המוצע (ראה גם הצ"ח 2806, עמ' 398).

הצעת חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-1999

1. חוק זה מטרתו להסמיך באופן הדרגתי את בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לענינים מינהליים לרון בענינים מינהליים הנדונים בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, על-ידי שופטים של בית המשפט המחוזי שיוסמכו לצורך זה, ולפי סדרי דין מיוחדים שייקבעו.
2. בחוק זה -
"ענינים מינהליים" - ענינים הנוגעים לסכסוכים שבין אדם לרשות;
"רשות" - רשות מרשויות המדינה, רשות מקומית, וכן גופים ואנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על-פי דין;
"החלטה של רשות" - החלטה של רשות במילוי תפקיד ציבורי על-פי דין, לרבות הערר החלטה וכן מעשה או מחדל.
3. (א) בית משפט מחוזי ישב כבית משפט לענינים מינהליים בהתאם להוראות חוק זה (להלן - בית משפט לענינים מינהליים).
(ב) שופטי בית משפט לענינים מינהליים יהיו נשיא בית המשפט המחוזי ושופטים אחרים של בית המשפט המחוזי, שנשיא בית המשפט העליון, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט המחוזי, הסמיכם לתקופת כהונה של ארבע שנים; ואולם רשאי הוא, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט המחוזי, לקבוע תקופת הסמכה קצרה יותר בהתאם לצרכי בית המשפט.

ד ב ר ו ה ס ב ר

מכלול ההתנהגויות העשויות להיות נושא לפניה לבית המשפט לענינים מינהליים.

סעיף 3 בהתאם לחוק המוצע בית המשפט המחוזי ישב גם כבית משפט לענינים מינהליים. מוצע כי שופטי בית המשפט לענינים מינהליים יהיו נשיא בית המשפט המחוזי, ושופטים אחרים של בית המשפט המחוזי אשר יסמיך נשיא בית המשפט העליון, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט המחוזי.

תקופת הכהונה של השופטים לענינים מינהליים תהיה ארבע שנים. בדרך זו תושג מטרה של לימוד ופיתוח מומחיות ומיומנות בתחום המשפט המינהלי, החדש לרוב השופטים בבתי המשפט המחוזיים ובעל מאפיינים ייחודיים משלו. כך גם תובטח מידה רבה יותר של אחידות בפסיקתו של בית המשפט הן בענינים מינהליים. מוצע כי נשיא בית המשפט העליון, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט המחוזי, יהיה רשאי לשוב ולהסמיך שופט בית משפט לענינים מינהליים לתקופת כהונה נוספת. מנגנון זה מאפשר רענון והתחדשות של המערכת בצד מתן אפשרות לעיסוק בנושא לאורך זמן.

עט זאת, ניתן יהיה לקבוע תקופת כהונה קצרה יותר, אם צרכי בית המשפט מחייבים זאת, למשל מקום שתקופת הסמכתו של שופט תמה והוא טרם סיים את הדיון בתיקים שבפניו או את כתיבת פסקי הדין, או

סעיף 1 סעיף זה קובע את מטרת החוק לשינוי הדרגתי בסדרי השיפוט בענינים מינהליים באופן שהענינים המינהליים המנויים בתוספות לחוק יידונו בפני בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לענינים מינהליים בערכאה ראשונה. התוספות לחוק יורחבו מפעם לפעם בצו שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת. על ידי כך יורחבו, באופן הדרגתי ומבוקר, סמכויותיו של בית המשפט לענינים מינהליים (ראה לענין זה גם דברי ההסבר לסעיף 8). השיפוט המינהלי בבית המשפט המחוזי ייעשה על ידי שופטים של בית המשפט המחוזי שיוסמכו לכך, ולפי סדרי דין מיוחדים שיקבע שר המשפטים.

סעיף 2 להגדרה "ענינים מינהליים": המונח "ענינים מינהליים" מתייחס לענינים הנוגעים לסכסוכים שבין אדם לרשות, להבדיל מסכסוכים שבין אדם לחברו (ענינים אזרחיים).

להגדרה "רשות": בהגדרה "רשות" נעשה שימוש במינוח דומה לזה הקבוע בסעיף 15(ד2) לחוק יסוד: השפיטה.

להגדרה "החלטה של רשות": ההגדרה חורגת ממשמעותו המילולית של מונח זה, והיא כוללת גם מעשה או מחדל, וכן העדר החלטה של רשות, במילוי תפקידה על פי דין, חאת במגמה לכלול במונח אחד את

(ג) נשיא בית המשפט העליון רשאי לשוב ולהסמיך שופט כאמור בסעיף קטן (ב).
(ד) נשיא בית המשפט העליון, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט המחוזי, רשאי למנות סגן נשיא לענינים מינהליים מקרב השופטים שהוסמכו כאמור בסעיף קטן (ב) (להלן – סגן הנשיא).

הרכב 4. (א) בית משפט לענינים מינהליים ירון בשופט אחד, אולם רשאי נשיא בית המשפט המחוזי או סגן הנשיא לקבוע כי ענין מסוים יידון בשלושה.

(ב) נשיא בית המשפט העליון רשאי לקבוע סוגי ענינים שיידונו בשלושה; הודעה על סוגי ענינים שנקבעו לפי סעיף קטן זה תפורסם ברשומות.

סמכות בית המשפט 5. בית משפט לענינים מינהליים ירון באלה –

(1) עתירה נגד החלטה של רשות בענין המנוי בתוספת הראשונה (להלן – עתירה מינהלית);

(2) ערעור המנוי בתוספת השניה (להלן – ערעור מינהלי);

(3) תובענה המנויה בתוספת השלישית (להלן – תובענה מינהלית).

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 אף כי קיימים יתרונות לא מבוטלים בשמירת המתכונת הנהוגה בבג"צ של דיון בהרכב של שלושה שופטים בענינים מינהליים, הרי שמסיבות מעשיות לא ניתן יהיה לעמוד בכך. כן יש מקום לטענה, כי חלק ניכר מהענינים שבהם מדובר אינו מסוג הדברים "שברומו של עולם", ועל כן ההצדקה להרכב של שלושה שופטים מסופקת.

מוצע על כן, כי הכלל יהיה שבית המשפט לענינים מינהליים ירון בשופט אחד, אלא אם כן קבע נשיא בית המשפט המחוזי או סגן הנשיא לענינים מינהליים שהענין המסוים יידון בשלושה; אולם לנשיא בית המשפט העליון תהיה נתונה הסמכות לקבוע סוגי ענינים אשר מפאת חשיבותם או ייחודם יידונו, דרך כלל, בשלושה שופטים. הודעה על קביעת סוגי ענינים כאמור תפורסם ברשומות.

סעיף 5 מוצע לקבוע כי בית משפט לענינים מינהליים יהיה מוסמך לרון בעתירה נגד החלטה של רשות בענין המנוי בתוספת הראשונה במסגרת זו יקיים בית המשפט ביקורת שיפוטית על חוקיות פעולות רשויות השלטון בענינים המנויים בה.

בשלב זה כוללת הרשימה נושאים אשר בחלקם נדונו בעבר בבג"צ, עד להעברתם לבתי המשפט המחוזיים, כגון מכרזים ועניני תכנון ובניה, ובחלקם נושאים הנדונים כיום בבג"צ, כגון עניני הינוך ואגודות שיתופיות.

כן מוצע לקבוע כי בית משפט לענינים מינהליים ירון גם בערעור מינהלי המנוי בתוספת השניה. הענינים

שבשל מצוקת כוח אדם שנגרמה בשל חגים או פגרה התעורר צורך בהסמכה לתקופה קצרה.

הסמכתו של שופט בית משפט מחוזי כשופט בית משפט לענינים מינהליים אין בה כדי לשלול את סמכותו לרון בענינים אחרים, ככל שעיסוקו כשופט בית משפט לענינים מינהליים לא ימלא את כל זמנו. ואולם שופט בית משפט מחוזי שלא הוסמך כשופט בית משפט לענינים מינהליים לא יהיה רשאי לשבת ברון בענינים מינהליים.

כן מוצע לקבוע כי נשיא בית המשפט העליון, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט המחוזי, יוכל למנות סגן נשיא לענינים מינהליים מקרב השופטים שהוסמכו לרון בענינים מינהליים.

ייחוד שופטים קיים בחקיקה הישראלית בכמה תחומים: שיפוט נוער (סע' 2 לחוק הנוער (שפיטה), ענישה ורכי טיפול), התש"א-1971; הגבלים עסקיים (סעיף 32 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988); ענינים מקומיים ותביעות קטנות (סע' 57 ו-66 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984); תעבורה (סע' 26 לפקודת התעבורה); עניני משפחה (סע' ג) לחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995); ענינים מינהליים – תכנון ובניה (סע' 255אג) לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965).

המודל המוצע בחוק זה של ייחוד שופטים לענינים מינהליים חיוני גם לשם שמירה על אופי השיפוט בענינים הנדונים על פי כללי המשפט המינהלי. ל"אופי" זה יש השלכה גם על מהותה והיקפה של הביקורת השיפוטית.

6. מצא בית משפט לענינים מינהליים, לבקשת בעל דין, היועץ המשפטי לממשלה, או מיוזמתו, כי עתירה מינהלית שבפניו מעלה ענין בעל חשיבות, רגישות או דחיפות מיוחדת, רשאי הוא, לאחר שקיבל את תגובת בעלי הדין, להורות על העברת הדיון בעתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק; העברה כאמור טעונה אישור מאת שופט של בית המשפט העליון שנשיא בית המשפט העליון קבע לכך.
7. שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספות לחוק זה, ובכלל זה להרחיבן או לגרוע מהן.
8. בית משפט לענינים מינהליים ידון בעתירה מינהלית ובערעור מינהלי בהתאם לעילות, לסמכויות ולסעדים שלפיהם הן בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשינויים המחויבים לגבי עתירה מינהלית ולגבי ערעור מינהלי.
9. בית משפט לענינים מינהליים רשאי, בכל שלב של הדיון, ליתן צו ביניים בתנאים שיקבע.
10. (א) רשם של בית משפט מחוזי יכהן גם כרשם של בית משפט לענינים מינהליים (להלן - הרשם).

דברי הסבר

וארמיניסטרטובית מתאימה, מבעוד מועד, של כל הגורמים הנוגעים בדבר, המתכונת המוצעת מאפשרת גמישות גם בהפקת לקחים ובתיקון טעויות, כולל אפשרות להחזיר ענינים לטיפול בג"צ, באופן מלא או חלקי, מקום שההעברה לא עלתה יפה, וכן אפשרות של האצה או האטה של התהליך בהתאם לצרכים, לאילוצים ולאפשרויות של הגורמים הנוגעים בדבר.

סעיף 8 בית משפט לענינים מינהליים ידון בעתירה מינהלית ובערעור מינהלי בהתאם לעילות, לסמכויות ולסעדים שלפיהם הן בג"צ בהפעילו ביקורת שיפוטית על מעשי המינהל, בשינויים המחויבים לגבי כל אחד מסוגי ההליכים. הקליטה של "הדין הבג"צי" בבתי המשפט לענינים מינהליים אינה חד-פעמית וקפואה, אלא מדובר ב"הזנה" קבועה ומתמשכת.

סעיף 9 מוצע לקבוע כי בית משפט לענינים מינהליים יהיה רשאי לתת צווי ביניים, בכל שלב של הדיון בתנאים שיקבע לכך.

סעיף 10 מוצע לקבוע כי רשם בית המשפט המחוזי יכהן גם כרשם בית משפט לענינים מינהליים, וכי דינו של פסק דין של הרשם כדין פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים. כן מוצע לקבוע כי ערעור על כל סוגי ההחלטות של הרשם יהיה נדון לפני שופט בית משפט לענינים מינהליים. בענין זה אין הבחנה בין "החלטה" ל"החלטה אחרת", כפי שנעשה באשר להחלטות של בית משפט לענינים מינהליים, ככל שהחלטות כאלה עשויות להיות בסמכותו של הרשם (ראה בסעיף 12 לענין "החלטה אחרת").

המנויים בתוספת זו נדונים כבר כיום בבתי המשפט המחוזיים, בדרך כלל כערעורים אזרחיים.

כמו כן מוצע לקבוע כי בית משפט לענינים מינהליים יהיה מוסמך לרון גם כתובענה המנויה בתוספת השלישית. תובענות אלה הן תובענות אזרחיות שעילתן במעשה מינהלי. בשלב זה מנויה בתוספת השלישית רק תובענה לפיצויים שעילתה במכרז.

סעיף 6 מוצע לקבוע מנגנון שיאפשר העברה של עתירה מינהלית שהוגשה לפי החוק המוצע לבית משפט לענינים מינהליים, לדיון בפני בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק. מנגנון זה דרוש במקרים חריגים שבהם עתירה מינהלית שהוגשה לבית המשפט לענינים מינהליים מעלה ענין בעל חשיבות, רגישות או דחיפות מיוחדת אשר ראוי שיידון בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בשבתו כערבאה ראשונה. ההחלטה בענין זה מסורה בידי בית המשפט לענינים מינהליים שאליו הוגשה העתירה, לבקשת בעל הדין, או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, או מיוזמתו של בית המשפט עצמו. ההעברה טעונה אישור של שופט בית המשפט העליון שנשיא בית המשפט העליון קבע לכך.

סעיף 7 מוצע לקבוע כי שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי בצו להוסיף, לשנות או לגרוע מרשימת הענינים שבתוספת לחוק.

הוראה זו יוצרת מנגנון גמיש של העברה הדרגתית ומבוקרת של ענינים לסמכות בית משפט לענינים מינהליים, ומאפשרת היערכות מקצועית

- (ב) פסק דין של הרשם דינו, לענין ערעור, כדין פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים.
- (ג) ערעור על החלטה של הרשם יידון לפני שופט בית משפט לענינים מינהליים.
11. פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים, בעתירה מינהלית ובתובענה מינהלית, ניתן לערעור בפני בית המשפט העליון. ערעור
12. (א) פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים בערעור מינהלי ובערעור על החלטת הרשם, והחלטה אחרת של בית משפט לענינים מינהליים יהיו נתונים לערעור בפני בית המשפט העליון אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט העליון שנשיא בית המשפט העליון קבע לכך.
- (ב) לענין סעיף זה –
 "החלטה אחרת" –
- (1) החלטה בבקשה למתן צו ביניים;
 (2) החלטה שניתנה לאחר פסק הדין ואינה נבלעת בו;
 (3) החלטה בענין חסיון;
 (4) ענינים נוספים שקבע שר המשפטים בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.
13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובכלל זה תקנות בדבר – ביצוע ותקנות
- (1) קביעת אגרות באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת;
 (2) סדרי הדין בעתירה מינהלית, בערעור מינהלי ובתובענה מינהלית, לרבות לענין המועד להגשת עתירה, מועדים אחרים, צו ביניים וקביעת ערובה למתן צו ביניים; סדרי הדין בעתירה מינהלית יהיו במתכונת דומה לסדרי הדין הנהוגים בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשינויים שיקבע שר המשפטים, באופן שיבטיחו סעד מהיר ויעיל תוך אפשרות לקיום בירור עובדתי ככל שהרבר דרוש;
 (3) הוצאה לפועל של פסקי דין והחלטות לפי חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 11** ערעור על פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים בעתירה מינהלית ובתובענה מינהלית ניתן לערעור בזכות בפני בית המשפט העליון.
- סעיף 12** לסעיף קטן (א):
 מוצע לקבוע כי פסק דין בערעור מינהלי יהיה נתון לערעור ברשות בלבד, שייתן שופט בית המשפט העליון שנשיא בית המשפט העליון קבע לכך, שכן מדובר למעשה בערעור שני. גם ערעור על החלטה של הרשם וערעור על החלטה אחרת של בית משפט לענינים מינהליים יהיו נתונים לערעור ברשות בלבד, שייתן שופט בית המשפט העליון שנשיא בית המשפט העליון קבע לכך.
- סעיף 13** מוצע לקבוע כי שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, וכי הוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, ובכלל זה תקנות בדבר סדרי הדין בעתירה מינהלית, בערעור מינהלי ובתובענה מינהלית, לרבות לענין המועדים להגשת העתירה וכל מועד אחר וכן לענין צו ביניים וקביעת ערובה למתן צו ביניים.

14. הוראות חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984,¹ יחולו על הליך לפי חוק זה אם אין בחוק זה הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות חוק זה.
15. בפקודת האגודות השיתופיות,² בסעיף 51, המספרים "9, 12" – יימחקו.
16. בפקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטורין), 1938,³ בסעיף 15 –
 (1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "בתוך שלושה חודשים" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";
 (2) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "בתוך אותה תקופה" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים".
17. בפקודת התעבורה,⁴ בסעיף 114 –
 (א) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים".
 (ב) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) – בטלים.
18. בחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961,⁵ אחרי סעיף 14 יבוא:
 14א. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לענינים מינהליים.
19. בחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962,⁶ בסעיף 31 –

תחולת חוק בתי המשפט

תיקון פקודת האגודות השיתופיות

תיקון פקודת מסי העירייה ומסי הממשלה (פטורין)

תיקון פקודת התעבורה

תיקון חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה)

תיקון חוק הרשויות המקומיות (ביוב)

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע לקבוע כי שר המשפטים יהיה רשאי להתקין תקנות לקביעת אגרות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת וכן תקנות לענין הוצאה לפועל של פסקי דין לפי חוק זה.

סעיף 14 הוראות חוק בתי המשפט, התשמ"ד-1984, יחולו על הליך לפי חוק זה, אם אין בהוראות חוק זה הוראה לאותו ענין, או שאין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות חוק זה. חוק בתי המשפט הוא החוק הכללי לענין סמכויות בתי המשפט לסוגיהם, והחוק המוצע אינו מתיימר להסדיר את כלל הנושאים הקבועים בחוק בתי המשפט. לענין נושאים מסוימים נקבעו בחוק המוצע הסדרים מיוחדים, ככל שהתחייב הדבר.

כן מוצע לקבוע כי סדרי הדין בעתירה המינהלית יהיו במתכונת רומה לסדרי הדין הנהוגים בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשינויים שיקבע שר המשפטים, זאת בדומה לתקנות סדר הדין בעתירות בעניני תכנון ובניה לפי פרק י"ז לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965. הדין בעתירות בענינים מינהליים שונה, מעצם טיבו, מדין בענינים אזרחיים, כפי שמלמד הניסיון בבג"צ ובמדינות אחרות, ועל כן קיימת הצדקה לקביעת סדרי דין מיוחדים ושונים לענין זה. זו גם היתה, כמצוין לעיל, המלצת הוועדה לבדיקת המבנה והסמכויות של בתי המשפט (ועדת לנדוי). הדין בענינים המנויים בתוספת השניה יתנהל בדרך של ערעור בהתאם לסדרי דין מיוחדים לענין זה שייקבעו בתקנות.

סעיפים תיקונים עקיפים:
15 עד 29 בסעיפים אלה כלולים תיקונים עקיפים לחוקים שונים המתחייבים מהעברת סמכות השיפוט בעתירות ובערעורים באותם ענינים לבית משפט לענינים מינהליים.

¹ סי"ח התשמ"ד, עמ' 198.
² ח"א, כרך א', עמ' 336.
³ ע"ר 1938, תוס' 1, עמ' 27.
⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, התשכ"א, עמ' 173.
⁵ סי"ח התשכ"א, עמ' 169.
⁶ סי"ח התשכ"ב, עמ' 96.

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא המושב של ועדת הערר וידון בו שופט יחיד" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים" ובמקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "בית המשפט" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים".

20. בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965⁷ -

- (1) בסעיף 106(ד), בפסקה (3), במקום "לערער" יבוא "לעתור" ובמקום "השלום" יבוא "לענינים מינהליים";

(2) בסעיף 158 ה -

- (א) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "לערער לבית משפט השלום" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

- (ב) בסעיף קטן (ג), במקום "ערעור" יבוא "עתירה" והמילים "הדן בערעור" - יימחקו.

(3) בסעיף 158 יב -

- (א) בסעיף קטן (ב), במקום "לערור לפני בית משפט השלום" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

- (ב) בסעיף קטן (ד3א), במקום "לערער עליה לפני בית משפט השלום" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

- (4) בסעיף 158א(א), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

- (5) בסעיף 198(ח), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

- (6) פרק י"ז שכותרתו "עתירות בעניני תכנון ובניה" - בטל;

(7) בתוספת הרביעית, בסעיף 16 -

- (א) בסעיף קטן (ג), במקום "בית המשפט המחוזי שידון בערעור בדין יחיד" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

- (ב) סעיף קטן (ד) - בטל.

21. בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968⁸ -

- (1) בסעיף 77 -

- (א) כותרת השוליים תהיה "עתירה בענין החלטה או קביעת תנאי";

- (ב) בסעיף קטן (א), במקום "לערער על ההחלטה לבית משפט השלום או לבית המשפט לענינים מקומיים שבתחום שיפוטו נמצא העסק" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

- (ג) בסעיף קטן (ב), במקום "להגיש ערעור" יבוא "לעתור";

- (ד) במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

- "(ג) עתירה לפי סעיף זה תוגש בתוך 60 ימים מהיום שנמטרה הודעה על ההחלטה או על קביעת התנאי";

⁷ ט"ח התשכ"ה, עמ' 307.
⁸ ט"ח התשכ"ח, עמ' 204.

(ה) בסעיף קטן (ד) במקום "ערעור" יבוא "עתירה" ובמקום "בערעור" יבוא "בעתירה";
(2) בסעיף 7ה -

(א) כותרת השוליים תהיה "עתירה בענין הודעה על פקיעת היתר זמני";
(ב) בסעיף קטן (א), במקום "להגיש ערעור לבית משפט השלום או לבית משפט לענינים מקומיים שבתחום שיפוטו נמצא העסק" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים" ובמקום "הערעור" יבוא "העתירה".

תיקון חוק פיקוח על בתי ספר
22. בחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969⁹, אחרי סעיף 14 יבוא:
"ערעור 14א. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לענינים מינהליים."

תיקון חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ז-1976¹⁰ -
(1) בסעיף 6 -
(א) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא תחום הרשות המקומית" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";
(ב) סעיף קטן (ג) - בטל.
(2) בסעיף 7, המילה "ערעור" תימחק, ובמקום "בהם" יבוא "בו".

תיקון חוק העונשין
24. בחוק העונשין, התשל"ז-1977¹¹, בסעיף 229, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
"(ב) הרואה עצמו נפגע על ידי צו לפי סעיף קטן (א) רשאי לעתור לביטולו לבית משפט לענינים מינהליים."

תיקון חוק העתיקות
25. בחוק העתיקות, התשל"ח-1978¹², אחרי סעיף 36 יבוא:
"ערעור 36א. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לענינים מינהליים."

תיקון חוק העמותות
26. בחוק העמותות, התש"ם-1980¹³ -
(1) בסעיף 4ג), במקום "לבקש מבית המשפט" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";
(2) בסעיף 6 -
(א) כותרת השוליים תהיה "עתירה";
(ב) במקום "לערער על כך לפני בית המשפט המחוזי" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים", במקום "4(ב)" יבוא "4(ג)" ובמקום "לערער" יבוא "לעתור".

תיקון חוק בתי המשפט
27. בחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, בסעיף 40, אחרי פסקה (1) יבוא:
"(א1) עתירה מינהלית, ערעור מינהלי ותובענה מינהלית, לפי חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-1999."

⁹ ס"ח התשכ"ט, עמ' 180.
¹⁰ ס"ח התשל"ז, עמ' 252.
¹¹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.
¹² ס"ח התשל"ח, עמ' 76.
¹³ ס"ח התש"ם, עמ' 210.

28. בחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998¹⁴, בסעיף 17(א), במקום "לביית המשפט המחוזי", יבוא "לביית משפט לעניינים מינהליים". תיקון חוק חופש המידע
29. בחוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998¹⁵, בסעיף 11 – (1) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לעניינים מינהליים"; (2) סעיף קטן (ג) – בטל. תיקון חוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים
30. תחילתו של חוק זה ביום שקבע שר המשפטים בצו או בתום שישה חודשים מיום פרסומו, לפי המוקדם. תחילה
31. הוראות חוק זה לא יחולו על עתירה נגד החלטה של רשות בענין המנוי בתוספת הראשונה, ערעור המנוי בתוספת השניה ותובענה המנויה בתוספת השלישית, שהוגשו קודם לתחילתו. הוראות מעבר

תוספת ראשונה

(סעיף 5(1))

1. אגודות שיתופיות – עניני אגודות שיתופיות לפי פקודת האגודות-השיתופיות למעט עניני פירוק אגודות שיתופיות, בוררות בסכסוכים ועיקול זמני על נכסים.
2. ארנונות – עניני ארנונה לפי כל דין, למעט החלטות או תקנות שהתקינו שר הפנים, שר האוצר או שניהם יחד.
3. חופש המידע – ענינים כאמור בסעיף 17 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.
4. חינוך – עניני רישוי מוסדות חינוך, תשלומי הורים, וכן רישום והעברה של תלמידים, למעט קביעת אזורי רישום.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 30** מוצע כי תחילתו של החוק תהיה ביום שקבע שר המשפטים בצו, או בתום שישה חודשים מיום פרסומו, על מנת לאפשר השלמת ההיערכות הנדרשת להפעלת החוק, לרבות התקנת התקנות וההסמכות של השופטים לעניינים מינהליים.
- סעיף 31** כהוראת מעבר, מוצע לקבוע כי הוראות חוק זה לא יחולו על עתירות, ערעורים או תובענות בעניינים המנויים בתוספות לחוק שהוגשו טרם תחילתו. כל הליך בעניינים המנויים בתוספות שיופתח לאחר תחילת החוק ווגש לבית משפט לעניינים מינהליים על פי הוראות החוק המוצע.
- לתוספת הראשונה** התוספת הראשונה לחוק כוללת את הוראות רשימת העניינים המינהליים, אשר מוצע כי יהיו נתונים לביקורת שיפוטית של בית משפט לעניינים מינהליים, בשלב הראשון להפעלת החוק, כמפורט להלן:
- ¹⁴ סי"ח התשנ"ח, עמ' 226.
- ¹⁵ סי"ח התשנ"ח, עמ' 348.
- אגודות שיתופיות: בנושא זה מועברים לסמכות בית משפט לעניינים מינהליים רק עניני הביקורת השיפוטית על החלטות שלטוניות, ואילו העניינים בעלי האופי האזרחי אמורים להיות מועברים לבית המשפט המהוזי הדין בעניינים אזרחיים במסגרת תיקון מתאים אחר של הפקודה;
- ארנונה:** כלל עניני הארנונה שבסמכות השלטון המקומי מועברים לסמכות בית משפט לעניינים מינהליים. מוצע כי הנושאים שיוותרו בסמכות בג"צ הם עניינים שבסמכות שר הפנים או שר האוצר, כגון החלטות או תקנות לפי חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992;
- חופש המידע:** עתירות לפי סעיף 17 לחוק חופש המידע, התשנ"ח-1998;
- חינוך:** בשלב הראשון מוצע להעביר נושאים מסוימים בלבד מתחום החינוך, הכוללים עניני רישוי מוסדות חינוך, תשלומי הורים וכן רישום והעברה של תלמידים, אך לא להעביר, בשלב זה, את נושא קביעת אזורי הרישום;

5. מועצות דתיות – עניני כשירות לכהונה ופסלות לכהונה במועצה דתית לפי סעיף 33 לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971.¹⁶
6. מכרזים – עניני מכרזים של המדינה, רשויות מקומיות, תאגידים שהוקמו לפי חוק, חברות ממשלתיות וחברות-בת ממשלתיות, שענינם התקשרות בחוזה לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, או לביצוע עבודה, או לרכישת שירותים.
7. עמותות – עניני רישום עמותה ושם עמותה לפי חוק העמותות, התש"ם-1980.
8. רישוי עסקים – עניני מתן רשיון או ביטול רשיון, היתר זמני או אישור לעסק טעון רישוי, לרבות קביעת תנאים, לפי חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968, וכן צו לסגירת מקום לפי סעיף 229 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.
9. רשויות מקומיות – עניני כשירות לכהונה ופסלות לכהונה של נבחרים ברשויות מקומיות לפי כל דין.
10. תיירות – עניני שירותי תיירות לפי חוק שירותי תיירות, התשל"ו-1976.¹⁷
11. תכנון ובנייה – עניני תכנון ובנייה לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, למעט לפי פרק ח'1: היטל השבחה ולפי פרק י': עבירות ועונשין, ולמעט החלטות שענינן תכנית מיתאר ארצית או מחוזית והחלטות שר הפנים.

תוספת שניה

(סעיף 52)

1. ערעור לפי סעיף 114 לפקודת התעבורה.
2. ערעור לפי סעיף 14א לחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961.
3. ערעור לפי סעיף 31 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.
4. ערעור לפי סעיף 158מא, סעיף 198(ח) או לפי סעיף 16 לתוספת הרביעית לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

דברי הסבר

ופסלות לכהונה לפי כל דין של נבחרים ברשויות מקומיות;

תיירות: מוצע להעביר עניני שירותי תיירות לפי חוק שירותי תיירות;

תכנון ובנייה: מוצע להעביר את כלל עניני התכנון והבניה לסמכות בית משפט לענינים מינהליים, למעט הענינים הכלולים בפרק ח'1 הדין בהיטל השבחה, שהוא נושא הקשור במיסוי ואינו מינהלי במהותו, וכן למעט פרק י' שעיקרו עבירות ועונשין ואף בו לא כלולים ענינים מינהליים. כמו כן מוצע שהחלטות שענינן תכנית מיתאר ארצית ומחוזית וכן החלטות שר הפנים לפי חוק התכנון והבניה ייוותרו בסמכות בג"צ (ראו ההלכה שנפסקה לענין זה בפסק הדין בבג"צ 4381/97 מייזליק נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה (טרם פורסם)).

מועצות דתיות: מוצע להעביר את השיפוט בעניני הכשירות לכהונה ופסלות לכהונה במועצה דתית לסמכות בית משפט לענינים מינהליים;

עמותות: מוצע כי עניני רישום עמותה ושם עמותה לפי חוק העמותות יועברו לבית משפט לענינים מינהליים;

רישוי עסקים: מוצע לאחד את כלל הענינים הנוגעים למתן רשיון או לביטול רשיון, היתר זמני או אישור לעסק טעון רישוי לרבות קביעת תנאים תחת קורת גג אחת, באופן שיידונו במרוכז על ידי בית משפט לענינים מינהליים;

רשויות מקומיות: מוצע להעביר לסמכות בית משפט לענינים מינהליים את עניני כשירות לכהונה

¹⁶ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

¹⁷ ס"ח התשל"ו, עמ' 226.

5. ערעור לפי סעיף 14א לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969.
6. ערעור לפי סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו-1976.
7. ערעור לפי סעיף 36א לחוק העתיקות, התשל"ח-1978.
8. ערעור לפי סעיף 11 לחוק להסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998.

תוספת שלישית

(סעיף 5(3))

1. תובענה לפיצויים שעילתה במכרז, כאמור בפסקה 6 לתוספת הראשונה.

ד ב ר י ה ס ב ר

<p>לתוספת השנייה</p> <p>מוצע כי התוספת השלישית תכלול את רשימת התובענות אשר יידונו על ידי בית משפט לענינים מינהליים. בשלב זה כוללת התוספת רק תובענה לפיצויים שעילתה במכרז.</p> <p>הצעת החוק אינה כרוכה בהוצאה תקציבית לשנת התקציב הנוכחית בשל הדרגתיות ההחלה המוצעת בה.</p>	<p>לתוספת השנייה</p> <p>מוצע כי התוספת השנייה לחוק תכלול את רשימת הערעורים אשר יידונו על ידי בית משפט לענינים מינהליים. חלקם נדונים כבר כיום בבתי המשפט המחוזיים, וחלקם נדונים כיום בבג"צ.</p>
---	---

